

:: leder ::

I disse dager er det 10 år siden Bibliotek-Systemer arrangerte sitt første Internett-seminar i Larvik. Snakk om å være tidlig ute! Og hva har ikke skjedd i løpet av disse ti årene?

Internett var på flere måter det limet som skulle til for å binde sammen frittstående løsninger og gjøre tunge og vanskelige tjenester tilgjengelig på en enkel og rimelig måte. Bibliotekene var klare til å ta i bruk tjenestene og skjønnte med en gang at dette var fremtiden.

Vi kan le litt av begreper vi brukte den gangen, som «Samtidig søk i flere databaser», Vi kalte det internt for «multicast», senere fant vi på ordet Samsøk@.

Mange år senere våknet også kommunene og andre offentlige instanser, men jeg vil hevde at bibliotekene var først ute med gode tjenester på Internett!

Nå er det igjen på tide å være blant de første: Thomas Breivik skriver i mars på bloggen, med henvisning til et innlegg fra Eirik Newth om trådløse nett i de britiske bibliotek:

Torkel Hasle
daglig leder

/Nå ser det ut til at de som kunne gjort noe med det, ABMU og de to bibliotekdepartementene (KKD og UFD) ikke bare har sluppet ballen, men sannsynligvis også mistet den, sluppet ut lufta og ødelagt pumpa.

Om Norges noe 435 kommunale hovedbibliotek hadde fått trådløs sone ville det vært en enorm demokratisering av det trådløse nettverkssamfunnet og hatt en enorm markedsføringsgevinst for det samlede bibliotek Norge/.

Her er det bare å ta ballen, sette igang og få dette opp så raskt som mulig. Det koster en bagatell og er svært enkelt å sette opp og bruke. En publikumsvennlig tjeneste!

Sett igang og vis at bibliotekene fortsatt kan snu seg fort rundt og være først ute!

Squirrelmail

Epost er kommet for å bli og er blitt en del av vår hverdag. Når vi er hjemme eller på jobb, er sjekking av epost blitt et fast rituale. Men på reise er det ikke fullt så enkelt; postkassen er gjemt bak en brannvegg og ikke tilgjengelig på samme måte.

En måte å gjøre eposten tilgjengelig på reise, er å skaffe seg en epostkonto hos en av de store leverandørene (Yahoo, Hotmail). Ulempen ved denne løsningen er at all epost må videresendes, og at videresendingen må slås av og på hver gang man reiser. Dessuten vil som regel en kopi av eposten bli liggende igjen i innboksen, og vi får en stor jobb med å rydde opp når vi kommer tilbake fra reisen.

En mye bedre løsning er å opprette tilgang til egen epost ved hjelp av en Webmail-løsning, slik at man kan lese sin egen epost hvor som helst man måtte finne en Internettkafé eller en trådløs sone, ved hjelp av en hvilken som helst nettleser. En slik løsning er Squirrelmail, som vi i Bibliotek-Systemer har benyttet ett års tid med stor tilfredshet.

Programmet installeres på bibliotekets webtjener og kommuniserer med eposttjeneren via IMAP-protokollen, en standard-protokoll for lesing og lagring av brukerepost. Oppsettet gjør det

mulig å slette/lagre epost i de mapper brukeren benytter og gir full tilgang til å hente frem tidligere lagrede eposter. Epost som slettes vil ikke vises i epostleseren når man er tilbake på jobb, dermed kan man se første arbeidsdag etter ferien lystig i møte.

Sikkerheten ivaretas ved at kommunikasjonen mellom nettleseren og webtjeneren foregår med sikker HTTP (https). All kommunikasjon er kryptert, og det blir installert et sertifikat på tjeneren som garanterer at du har kontakt med riktig tjener. Innlogging skjer med samme brukernavn/passord som er benyttet lokalt. I tillegg kan innloggingen beskyttes med ekstra brukernavn/passord før selve innloggingen.

Det er ingenting i veien for å bruke Squirrelmail som lokal epostleser, men den er noe tyngre å bruke enn f.eks. Mozilla. Ved å benytte IMAP-protokollen, har vi alltid tilgang til vårt eget epostarkiv, og endringer som gjøres, enten hjemme eller på reise, vil være permanente.

En smidig og praktisk løsning, som anbefales. Bibliotek-Systemer påtar seg å sette opp Squirrelmail. Ta kontakt.

Trådløst nettverk i Moss

Moss bibliotek har i sine nyinnredete og flotte lokaler installert trådløst nettverk. Alle som har en bærbar PC med trådløst nettverkskort (WLAN), kan koble seg til det trådløse nettet og surfe på Internett.

Det hele fungerer meget enkelt og greit: når brukeren slår på sin PC, vil nettverksnavnet vises. Hvis brukeren aksepterer, er man tilkoblet. Intet passord, ingen registrering, bare "tut og kjør".

Båndbredden på et slikt nett er 11 Mb, og det er mer enn nok til bruk på Internett. Nett-tilkoblingen er på

utsiden av bibliotekets eget nett, slik at det ikke er fare for at de trådløse PC-ene skal gjøre skade, f.eks slippe inn virus på det interne nettet.

Kostnadene for en trådløs base-stasjon er bagatellmessige, og alle bibliotek med respekt for seg selv bør tilby en tilsvarende tjeneste. Det hjelper til med å avlaste bibliotekets egne PC-er, og gir også mer fornøyde kunder. Til og med bensinstasjoner tilbyr nå trådløs sone, og da bør ikke folkebibliotekene være dårligere.

Vi anbefaler ikke utlån av trådløse kort, fordi det skaper endel problemer med installasjon av drivere og administrasjon av kort. Mange PC-er har innebygd trådløst kort, og de som ikke har det, kan få kjøpt kort for en billig penge, dvs. under 400 kroner i nærmeste databutikk eller på postordre.

Sikkerheten anses for å være god nok, selv om det ikke er konfigurert kryptering over den trådløse forbindelsen. Det er heller ikke lagt inn passord for tilgang.

Rekkevidden er kun noen hundre meter innendørs, og signalene når som regel ikke utenfor veggene. Det anbefales imidlertid at basestasjonen slås av etter arbeidstid.

Et naturlig ekstratilbud for bibliotek som vil følge med inn i den nye tid!

NY FUNKSJONALITET I SØKEMODULEN

MARCFORMATSØK

Det finnes svært mange søkemuligheter i standardversjonen av Biblioofil. Nå finnes det enda en mulighet for å søke opp en post.

Tagger/felt som vanligvis ikke er søkbare, kan søkes i Marc-formatet. (Det kan søkes i indekserte felt også, selvfølgelig, men da er vanlig søk kjappere).

Du angir først hvilket delfelt du ønsker å søke i, f.eks. 500\$a (notefelt). Deretter angir du søkebegrepet. Vær

oppmerksom på at dette ikke er noe vanlig ccl-søk (kommandosøk), slik at du må trunkere både foran og bak søkebegrepet hvis du søker etter en delstreng i et felt.

Eksempel:

500 a for klaver*

Du får meldingen: MARC-søket utføres i bakgrunnen. Resultatet legges i utvalgslista når det foreligger. Bruk gjerne TkSøk (dvs Ekspertsøket) i mellomtiden.

Når søket er ferdig, får du meldingen: MARCSØK ferdig. Fant 890 treff. Treffene er overført til utvalgslista. Søket tok 2 m 20 s.

Søkingen blir gjort direkte i katalogpostene og tar svært mye lenger tid enn vanlig.

INFORMASJON OM DET ENKELTE EKSEMPLAR

Kommandoen *infoex* viser nå låner-

nummer/-navn for flere statuskoder, for eksempel *utlånt*, *reservert*, *påstått levert*, *påstått ikke lånt* og *erstatningsetikett*.

KJAPP VISNING AV RESERVERINGER I TREFFLISTEN

Det tar ikke lange tiden å klikke på en post og vise posten/antall eksemplarer/reserveringer. Nå finnes imidlertid et alternativ som er enda raskere.

Ved visning av trefflisten kan du holde ctrl-tasten inne og føre musen over en tittel, da vises posten i isbd-format. Før musen over antall eksemplarer, og du ser hvilke eksemplarer som er på hvilke avdelinger (grense for visning er 50 eksemplarer) og til sist, før musen over antall reserveringer og du ser lånernummer og reserveringsdato.

BIBLIOFIL®

Stort prosjekt i Bergenskolen

Prosjektleder
Kjellaug
Ellingsen

Hent frem søkesiden for skolen din og slett alt i nettadressen bak no/ og skriv kikkhullet.

Vi prøver med Skjold

<http://www.skjold.bib.bergenskolen.no/kikkhullet/>

Vi kan få dette som et klikkbart ikon på selve søkenettsiden på hver enkelt skole dersom vi ønsker det!.»

Kjellaug Ellingsen forteller at prosjektet nå er fullført, og de er over i vanlig driftssituasjon. Skolene er i gang med å lære opp elevene for søking i BiblioFil.

Vi gratulerer med et vel gjennomført prosjekt som har gitt et godt resultat, og vi ønsker lykke til videre !

94 grunnskoleenheter i Bergen kommune har tatt i bruk BiblioFil i sine bibliotek, og det hele har vært styrt av prosjektansvarlig Kjellaug Ellingsen i Byrådsavdelingen for oppvekst.

Skolene har dermed samme system som Bergen offentlige bibliotek har benyttet i mange år, og det gir mulighet for et styrket faglig samarbeid på tvers av etatsgrenser i kommunen.

Bergen kommune hadde følgende argumentasjon for å ta i bruk BiblioFil:

- Kommunen og leverandøren bruker ikke unødvendig tid på den datatekniske infrastrukturen fordi man velger samme løsning som folkebiblioteket allerede benytter.
- Kommunens folkebibliotek sørger for vedlikeholdsavgiften på programvaren og skolebibliotekene knytter seg til bibliotekssystemet med nødvendig antall brukerlisenser.
- Kommunen benytter samme system for samme type oppgaver.
- Skolebibliotekene får fri tilgang til moduler i BIBLIOFIL som biblioteket anskaffer.
- Skolebibliotekene drar nytte av folkebibliotekets grundige kjennskap til programmet.
- Skolebibliotekene kan benytte BIBBI-basen som folkebiblioteket abonnerer på.
- Skolebiblioteket og folkebiblioteket kan samarbeide om kursing i programmet.
- Brukerne møter det samme programmet i skole og på kommunens bibliotek.

Overgangen til BiblioFil var meget godt planlagt og forberedt av oppvekstkontoret sammen med kommunens IT-avdeling, som har ansvaret for oppkobling av datalinjer, maskiner og skrivere.

Instruktører fra Bibliotek-Systemer As holdt kurs for de skolebibliotekansvarlige som har oppgave som støttespillere ovenfor de øvrige. Disse deltagerne var deretter instruktører ovenfor resten av skolene.

Ved hjelp av egne websider blir de bibliotekansvarlige holdt à jour med aktuelle saker, brukertips og nye løsninger i forbindelse med oppstart av BiblioFil.

Eksempel på melding på Websiden:

«Nytt 20.april:

Alle skoler har i dag fått Kikkhullet.

Skoler som har startet elektronisk utlån, kan se oppdaterte oversikter over utlånet.

Test det først.

Christy Krybbe skoler (Nordens eldste barneskole, fra 1740) har også tatt i bruk BiblioFil. Se skolens internettsider: <http://www.gs.bergen.hl.no/~christi-k/>

InfoBrev
2-2004

Teknisk avdeling

Teknisk avdeling er en av fire avdelinger ved Bibliotek-Systemer as. Avdelingen består av tre EDB-konsulenter (Vegard Nilsen, Thor Egil Kittelsen og Nils Petter Halvorsen), samt teknisk sjef (Gunnar Monsen). Selv om vi har våre spesialfelt, så arbeider vi for at alle skal kunne dekke de vanligste oppgavene vi har ansvar for.

Avdelingen har følgende 6 hovedoppgaver:

- 1 Teknisk klargjøring og installasjon
- 2 Teknisk support
- 3 Teknisk drift/overvåking
- 4 Teknisk service
- 5 Teknologisk utvikling
- 6 NORID-registrar

1. Teknisk klargjøring og installasjon

Vi har et verksted i kjelleren hvor vi bygger servere med standardkomponenter som vi vet spiller sammen. I tillegg klargjør vi utstyr forøvrig som skal ut til våre kunder.

Deretter foretar vi selve installasjonen hos kundene, eventuelt sender utstyr som enkelt kan settes opp av kunden selv.

Avdelingen håndterer det meste av det tekniske utstyret bibliotekene har behov for i sin daglige drift, inkludert kommunikasjon og nettverkstjenester. For å kvalitetsikre våre tjenester har vi dessuten utviklet gode rutiner og sjekklister for klargjøring og installasjon.

2. Teknisk support

Avdelingen tar imot henvendelser fra kundene pr. epost og telefon. Vi oppfordrer alle om å sende epost til problem@bibsyst.no når man skal henvende seg til oss. Ved tidskritiske problemer skal man selvsagt kunne ringe. Kunder med teknisk servicekontrakt blir prioritert.

3. Teknisk drift/overvåking

Vi har laget rutiner for å samle inn informasjon fra alle serverene i bibliotekene. Vi tar vare på viktige konfigurasjonsfiler, backup-informasjon og generell teknisk tilstand på serverene. Informasjonen innhentes via epost og presenteres for oss i et grafisk miljø. Samtidig får vi løpende informasjon dersom noe galt oppstår, også dette via epost.

4. Teknisk service

Vi besøker alle våre kunder som har teknisk servicekontrakt, en gang pr. år for å foreta preventivt vedlikehold. Vi forsøker å samordne besøkene med eventuelle andre oppdrag, slik at kundenes kostnader kan reduseres. Service foregår normalt i perioden mai-oktober.

5. Teknologisk utvikling

Det er viktig å følge med på den teknologiske utviklingen. Vi tester ut nye tekniske løsninger hos oss, både utstyr og tjenester, slik at vi kan presentere disse for våre kunder og innestå for løsningene.

6. NORID-registrar

Vi er registrert som REGISTRAR hos Norid. Dette betyr at vi har lov til å sende søknader for å registrere eller endre internettdomener under <.no> (alle domener som ender på .no), og at vi kan opprette og vedlikeholde slike.

Tekst og foto:
Bibliotek-Systemer AS
Redaktør: Lill Bjørvik

Trykk:
Printo Unique, Larvik

Postadresse:
Boks 2093, Stubberød, 3255 Larvik
Besøksadresse:
Faret 8, 3271 Larvik
Telefon: 33 11 68 00
Telefax: 33 11 68 22
E-post: firmapost@bibsyst.no
www.bibsyst.no

SØK PÅ MIDLERTIDIG REGISTRERTE TITLER

Tipshjørnet

Er du klar over at det nå er mulig å søke på midlertidig registrerte titler i ekspertsøket?

Det gjør du slik:

midl=<tittelnummer>, for eks: midl=9001234

midl=<søkestreng>, for eks: midl=ibsen, henrik
midl=peer

Du kan også søke på alle midlertidig registrerte slik:

midl=*

eller skrive ut listen ved å angi kommandoen
pmidl=*

Du finner kommandoene under menyen
Kommando-> Søk opp midlertidig registrerte
og under
Utskrifter -> Utskrift av søk i midlertidig registrerte.

Vær oppmerksom på at disse søkene tar lang tid.